

Monumentnummer*: 523595

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 december 2001
Kadaster deel/nr 82926/99

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wijchen Wijchen Gelderland

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wijchen P 2753

Omschrijving**

Omschrijving

T-BOERDERIJ "De Vormer", bestaande uit een voorhuis uit 1908 en een achterhuis (bedrijfsgebouwe) uit 1925. Het grote voorhuis heeft een voorname rijke uitstraling met barokke in- en uitgezwakte topgevels. Het achterhuis is traditioneel vormgegeven.

Het vanuit een rechthoekig grondplan opgetrokken voorhuis heeft links anderhalve, en rechts twee bouwlagen met zolderverdieping. Het tweelaags rechter gedeelte is twee vensterassen breed en heeft een risaliet aan de voorzijde. Het linker deel van het voorhuis is ongeveer twee keer zo breed. Het DAK bestaat uit twee haaks op elkaar staande zadeldaken met gelijke nokhoogten. Het zadeldak van rechter beuk heeft de nok loodrecht op de voorgevel. De dakvoet ligt hier hoger dan bij het aangrenzende zadeldak omdat dit bouwdeel twee volwaardige bouwlagen heeft. Het dak is gedekt met geglazuurde rode Muldenpannen en watert af via bakgoten op klossen. In het achter- en rechter dakschild zijn dicht bij de nok in totaal drie schoorstenen geplaatst. In het voorschild bevindt zich een plat gedekte houten dakkapel met twee gekoppelde openslaande ramen. Het dak is geplaatst tussen drie in- en uitgezwakte topgevels. Deze topgevels hebben uitkragende schouders en wit gepleisterde, geprofileerde afdeklijsten. De topgevel aan de linker zijde wordt afgesloten door een gepleisterd halfrond fronton met het geschilderd opschrift: "De Vormer". De topgevel aan de voorzijde heeft bolvormige sierelementen op de schouders en op de top, alsmede een smeedijzeren windvaan. De bakstenen GEVELS zijn in Vlaams verband gemetseld en voorzien van een trasraam in kruisverband. Onderin het trasraam bevinden zich in totaal vijf kelderlichten: drie ter plaatse van de linker en twee ter plaatse van de rechter kelder. De uitgespaarde muuropeningen worden afgesloten door rollagen (koppenlaag). De vensters in de eerste bouwlaag hebben een enkelruits schuivend onderraam en een enkelruits bovenlicht met vernieuwd glas. Deze vensters zijn enkelvoudig uitgevoerd met uitzondering van twee kruiskozijnen. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

roedenverdeling is gewijzigd en de luiken voor de onderramen zijn verwijderd. De vensters in de tweede bouwlaag hebben openslaande onderramen en enkelruits bovenlichten, met uitzondering van de enkelruits "mezzanino"-vensters in het linker gedeelte van de voorgevel. Ook hier zijn de luiken voor de onderramen verwijderd. De drie geveltoppen hebben in het midden elk één venster: in de geveltop aan de voorzijde een driedelig venster met boog (Serliana), in de linker zijgevel een rechthoekig venster met enkelruits raam en in de achtergevel een rondboogvenster met enkelruits draairaam.

De hoofdingang bevindt zich direct naast het rechter risaliet in de asymmetrische en onregelmatig ingedeelde voorgevel: bakstenen trapje, hardstenen dorpel en neuten, paneel deur, houten luifel en een bovenlicht. Boven deze entree is een hardstenen gedenksteen aangebracht met het opschrift: "Oud Burgeren Gasthuis / te Nijmegen / Gebouwd 1720 - 1908 Herbouwd". De RUIMTELIJKE INDELING van het anderhalve bouwlaag tellende linker gedeelte bestaat uit een kelder met troggewelven, een L-vormige gang met trappenhuis, kamers-en-suite aan de voorzijde, een slaapkamer aan de linker achterzijde en een open zolderverdieping. De indeling van de rechter beuk bestaat uit een kelder met troggewelven, twee vertrekken op de begane grond en slaapkamers op de verdieping. In het woongedeelte is een groot aantal oorspronkelijke INTERIEURELEMENTEN bewaard gebleven, zoals gehoute deuren met geprofileerde omlijstingen; tegelvloer in de gang; balklagen met kraalschroten op bewerkte consoles; zwart marmeren schoorsteenmantels; een keukenschouw bestaande uit een gesneden houten kap op muurstijlen van blauw geglazuurde bakstenen en een betegelde achterwand met schildpadtegels en vijf polychroom beschilderde tegels met voorstellingen van het boerenleven (dorsen, ploegen, maaien); een rijk bewerkte houten bordestrap; drie schenkelspanten met bewerkte nokstijlen op de beschoten zolderverdieping.

Het achterhuis heeft in kruisverband gemetselde GEVELS met een trasraam. De gevels worden geleed door lisenen en afgesloten door uitgemetselde rollagen. De uitgespaarde muuropeningen worden segmentboogvormig afgesloten: overwegend grote negenruits stalen stalramen en enkele opgeklampte tweedelige staldeuren. De nieuw opgetrokken achtergevel heeft een symmetrische indeling met in het midden een korfboogvormig afgesloten deel deur, links en rechts een getoogde mest deur en boven de deel deur een rond zoldervenster met roostracering.

Het hoge ZADELDAK is aan de achterzijde afgewolfd, is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen en watert af via zinken mastgoten. De inwendige houtconstructie bestaat uit vijf hoge dekbalkgebinten met elk een extra horizontale balk, waarop nokstijls spanten met kreupele stijlen.

Waardering

T-BOERDERIJ "De Vormer", bestaande uit een voorhuis uit 1908 en een achterhuis (bedrijfs gedeelte) uit 1925.

- Van architectuurhistorische waarde als typologisch goed en gaaf voorbeeld van een grote boerderij met middenlangsdeel en dwarsgeplaatst voorhuis. Het object valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals de bijzondere vormgeving van het voorhuis met in- en uitgezwenkte topgevels en de zorgvuldige detaillering van het achterhuis. De boerderij is gaaf bewaard gebleven qua hoofdvorm, gevelindeling, materiaalgebruik en interieurindeling. Bovendien bezit het pand diverse waardevolle interieurelementen.

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van een agrarisch complex dat van belang is wegens de hoogwaardige kwaliteit en omvang van de bebouwing, de erfaanleg en de historisch-ruimtelijke relatie met groenvoorzieningen, wegen en bodemgesteldheid.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling; in casu het onderdeel uitmaken van het rijke bezit van het Nijmeegse Oud-Burgeren Gasthuis.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)